

**Załącznik do zarządzenia Nr 36/07
Wójta Gminy Czyżew-Osada
z dnia 13 marca 2007r.**

**Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Czyżew-Osada
za lata 2004-2006**

Spis treści:

I. Wprowadzenie.....	3
II. Zadania realizowane przez Gminę Czyżew-Osada ujęte w gminnym programie ochrony środowiska.....	5
1. Ochrona przyrody i krajobrazu.....	5
2. Ochrona środowiska naturalnego.....	5
2.1 Ochrona wód podziemnych.....	5
2.2 Ochrona wód powierzchniowych.....	6
2.3 Gospodarka odpadami.....	8
2.4 Ochrona powietrza.....	8
2.5 Ochrona przed hałasem i promieniowaniem.....	9
2.6 Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii.....	9
3. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi.....	10
4. Działania o charakterze systemowym.....	11
4.1 Monitoring środowiska.....	11
4.2 Edukacja szkolna.....	12
III. Podsumowanie	13

I. Wprowadzenie

Potrzeba ochrony środowiska i racjonalizacji dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego na zasadzie zrównoważonego rozwoju wynika z niekorzystnych skutków płynących z intensywnego rozwoju gospodarki przy niekontrolowanym, często nieracjonalnym korzystaniu z zasobów naturalnych. Prawidłowe korzystanie z zasobów środowiska naturalnego wymaga powszechnego stosowania proekologicznych metod gospodarowania oraz podejmowania działań sprzyjających zachowaniu potencjału przyrodniczego regionu. Gminny program ochrony środowiska określa cele ekologiczne, priorytety, harmonogram działań proekologicznych oraz źródła finansowania.

Priorytetem gminnego programu ochrony środowiska jest wszechstronny i trwały rozwój społeczny oraz gospodarczy gminy, zapewniający wzrost poziomu życia mieszkańców przy zachowaniu i poprawie jakości środowiska przyrodniczego i zwiększeniu atrakcyjności regionu.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie realizacji zadań ujętych w gminnym programie ochrony środowiska, przewidywanych na lata 2004-2006.

Obowiązek sporządzenia raportu z wykonania gminnego programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Raport ten organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata i przedstawia radzie gminy.

Do opracowania raportu przystąpiono w oparciu o Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czyżew-Osada, stanowiący podstawę działań w zakresie polityki ekologicznej gminy, przyjęty uchwałą Nr XX/106/04 Rady Gminy Czyżew-Osada z dnia 31 sierpnia 2004.

Strategicznym celem zarówno w krótkookresowym (2004-2006) jak i perspektywistycznym (2007-2011) wymiarze czasu, jest zachowanie bezpieczeństwa ekologicznego regionu. Jako główne cele programu należy wymienić:

- 1) zachowanie i wzbogacenie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej, w tym renaturalizacja cennych ekosystemów i siedlisk,
- 2) ochrona zasobów i poprawa jakości wód podziemnych oraz powierzchni ziemi,
- 3) ochrona zasobów wód powierzchniowych, poprawa ich jakości i zapobieganie ich zanieczyszczeniu,
- 4) poprawa stanu czystości terenów i zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi,

- 5) poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- 6) wzrost wiedzy społeczeństwa o stanie środowiska naturalnego, jego zagrożeniach oraz sposobach przeciwdziałania zagrożeniom,
- 7) wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poprawa komunikacji społecznej w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych gminy.

Powyższe cele realizowano w zakresie:

- 1) ochrony przyrody i krajobrazu,
- 2) ochrony środowiska naturalnego,
- 3) ochrony zasobów i kopalin,
- 4) działań o charakterze systemowym.

Efekty realizacji gminnego programu ochrony środowiska oceniono dzięki prowadzonemu monitoringowi realizacji zadań. Konieczność takich działań wynika z art. 18 ust.2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity dz. U. z 2006 r Nr 129 poz. 902).

II. Zadania realizowane przez Gminę Czyżew-Osada ujęte w gminnym programie ochrony środowiska

1. Ochrona przyrody i krajobrazu.

Celem zadania jest: zachowanie rodzimego bogactwa przyrodniczego i walorów krajobrazowych, poprzez wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej, w tym renaturyzacji cennych ekosystemów i siedlisk oraz dzięki ograniczeniu i usuwaniu aktualnych i potencjalnych zagrożeń w celu zachowania różnorodności biologicznej.

Tabela 1. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony przyrody i krajobrazu.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Upowszechnienie i wprowadzenie form indywidualnej ochrony przyrody w postaci użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo krajobrazowych i stanowiska dokumentacyjnych przyrody.	Zadanie nie zostało zrealizowane.
2.	Rozwój rolnictwa ekologicznego.	Na terenie gminy nie zarejestrowano gospodarstw ukierunkowanych na produkcję ekologiczną.
3.	Ochrona elementów środowiska przyrodniczo – kulturowego.	Prowadzone są działania związane z utrzymaniem i pielęgnacją parku podworskiego w Czyżewie Osadzie.
4.	Zalesianie gruntów na glebach niskiej jakości wg wykonywanych projektów.	Zalesienia prowadzone są wg wykonywanych projektów.
5.	Tworzenie nowych obszarów zieleni i zadrzewień na terenach zabudowanych.	Zadrzewienia realizowane są na terenach zabudowy jednorodzinnej przez właścicieli posesji.

2. Ochrona środowiska naturalnego

2.1 Ochrona wód podziemnych

Celem zadania jest; poprawa jakości wód podziemnych, gleb i powierzchni ziemi, poprzez eliminację czynników zagrożenia dla jakości wód podziemnych i rekultywację terenów poeksploatacyjnych.

Tabela 2. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Inwentaryzacja oraz likwidacja nieczynnych oraz nienadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych.	Nie przeprowadzono inwentaryzacji
2.	Modernizacja technologii uzdatniania wody do picia,	Zmodernizowano ujęcie wody w Rosochatem Kościelnem
3.	Kompleksowa rekultywacja terenów zdewastowanych i zdegradowanych.	Właściwym organem jest Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem
4.	Realizacja zadań wynikających z planu gospodarki odpadami	wg sprawozdania z gospodarki odpadami

2.2 Ochrona wód powierzchniowych

Celem zadania jest: ochrona zasobów i poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zapobieganie ich zanieczyszczeniom poprzez: zapobieganie zmniejszaniu się zasobów wód powierzchniowych, zwiększenie retencji wód, stałe ograniczanie zanieczyszczeń wód powierzchniowych oraz przywracanie jakości wód do stanu wynikającego z ich funkcji ekologicznych i sposobów użytkowania.

Tabela 3. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – wody powierzchniowe.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Ochrona zasobów wodnych.	Zadanie realizowane jest poprzez przestrzeganie stref ochronnych występujących między zbiornikami wodnymi a nową zabudową .
2.	Poprawa jakości wód.	Jakość wód a zwłaszcza wód powierzchniowych znacznie się poprawiła dzięki budowie sieci kanalizacyjnej obejmującej swym zasięgiem coraz większe obszary oraz modernizacji oczyszczalni ścieków w Czyżewie-Osadzie. Na terenach wiejskich odnotowano zwiększoną ilość budowy szamb przydomowych, zdarzają się również pojedyncze przypadki

		budowy przydomowych oczyszczalni ścieków
3.	Modernizacja ujęcia wody.	Modernizację ujęcia wody przeprowadzono w miejscowości Rosochate Kościelne.
4.	Budowa sieci wodociągowej w gminie.	Sieć wodociągowa rozprowadzona została do wszystkich miejscowości należących do gminy Czyżew Osada. Występują sporadyczne przypadki gdzie takie podłączenie nie jest zrealizowane, ponieważ mieszkańcy korzystają z własnego ujęcia wody (studni).
5.	Budowa zbiornika wyrównawczego.	Zrealizowano przy ujęciu wody w Rosochatem Kościelnym, w latach następnych przewiduje się budowę zbiornika wyrównawczego przy ujęciu wodnym w Czyżewie.
6.	Ograniczenie zanieczyszczeń wód: - budowa nowych oczyszczalni ścieków i modernizacja istniejących, - wyposażenie gospodarstw wiejskich w zabudowie rozproszonej w przydomowe oczyszczalnie ścieków, - realizacja inwestycji ograniczających zanieczyszczenia azotowe pochodzące z rolnictwa (budowa płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę i gnojówkę).	Przeprowadzono modernizację oczyszczalni w celu osiągnięcia lepszych efektów oczyszczania ,ponadto na terenie gminy w latach 2004-2005 zrealizowano około 80 zbiorników na gnojówkę z płytami obornikowymi w indywidualnych gospodarstwach rolnych.
7.	Opracowanie programów optymalizacji wykorzystania istniejących komunalnych oczyszczalni ścieków z uwzględnieniem programu rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej.	Program rozwoju budowy sieci kanalizacyjnej został opracowany i jest w miarę posiadanych środków finansowych realizowany sukcesywnie.
8.	Budowa i zapewnienie ochrony naturalnych zbiorników retencyjnych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie obejmuje całości gminy, tylko miejscowość Czyżew-Osada z przyległymi terenami.
9.	Inspirowanie wdrażania najlepszych dostępnych technologii w procesie wydawania pozwoleń wodnoprawnych.	Wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych zajmuje się starostwo powiatowe.
10.	Rekultywacja silnie zanieczyszczonych zbiorników wodnych (wód rzeki Brok).	Należy do RZGW O/Warszawa

2.3 Gospodarka Odpadami

Celem zadania jest poprawa stanu czystości terenów i zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi poprzez: zmniejszanie ilości produkowanych odpadów, odzysk surowców wtórnych oraz odpadów organicznych w celu ich dalszego wykorzystania poprzez właściwe składowanie i unieszkodliwianie odpadów.

Tabela 4. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – gospodarka odpadami

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Utworzenie związku gmin z terenu powiatu w celu racjonalnej gospodarki odpadami.	Gmina Czyżew-Osada przystąpiła do Zambrowskiego Związku Gmin w 2005 roku
2.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych.	Systemem zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych objęto 937 gospodarstw co stanowi ok. 55 %. Prowadzone są działania mające na celu objęcie większej liczby mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów.
3.	Likwidacja i rekultywacja „dzikich wysypisk” na obszarze gminy.	Likwidacja i rekultywacja „dzikich wysypisk” nastąpi po objęciu zorganizowaną zbiórką odpadów mieszkańców korzystających z tych wysypisk

2.4 Ochrona powietrza

Celem zadania jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji „u źródła” w energetyce oraz ograniczenie zanieczyszczeń komunikacyjnych powietrza.

Tabela 5. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – Ochrona powietrza

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z procesów energetycznego spalania paliw i palenisk domowych.	Na terenie gminy zmniejsza się emisję zanieczyszczeń do powietrza poprzez zamianę paliw stałych na olej opałowy lub gaz, głównie w zakładach pracy ale coraz częściej, choć nadal w małym stopniu, stosuje się przy ogrzewaniu domów mieszkalnych.

2.	Ograniczanie emisji „u źródła”: - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą wyposażone w automatyczną regulację procesów spalania podnoszących wydajność cieplną	Wymiana kotłów na paliwo ekologiczne jest jak na razie jest znikoma ponieważ ceny paliwa ekologicznego są zbyt wysokie.
----	---	---

2.5 Ochrona przed hałasem i promieniowaniem

Celem zadania jest poprawa klimatu akustycznego i ochrona przed promieniowaniem, poprzez ograniczenie oddziaływania hałasu komunikacyjnego.

Tabela 6. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – Ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych w celu zapewnienie płynności ruchu oraz zmniejszenia natężenia hałasu.	Wykonano modernizację dróg gminnych poprzez położenie nawierzchni asfaltowej. W okresie sprawozdawczym wykonano modernizację na długości 8.9 km . Aktualnie czynione są starania w celu przygotowania nowych odcinków dróg do modernizacji.
2.	Wspomaganie zapobiegania hałasu promieniowania „u źródła”	Nie podjęto w kierunku stosownych działań.

2.6 Ograniczanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii

Celem zadania jest minimalizowanie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz sprawne usuwanie ich skutków poprzez eliminowanie źródeł i ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz doskonalenie istniejącego systemu ratowniczego na wypadek zaistnienia awarii i klęsk żywiołowych.

Tabela 7. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Wdrażanie przepisów prawnych zgodnych z dyrektywami Unii Europejskiej odnoszących się do przeciwdziałania poważnym awariom środowiska.	Przepisy te wdrożono przy opracowaniu dokumentacji na rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Czyżewie.
2.	Opracowanie programu informowania społeczeństwa o poważnych awariach środowiska i edukacji w tym zakresie, obejmującego działania na szczeblu lokalnym.	Opracowano gminny plan reagowania kryzysowego, w którym określono zasady działania.
3.	Wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych, „ekologizacji” obiektów dydaktycznych i otoczenia szkół.	Działania takie są wspierane w miarę potrzeb zgłaszanych przez dyrektorów szkół i innych obiektów dydaktycznych.
4.	Modernizacja i stała poprawa wyposażenia jednostek ratowniczo- gaśniczych w środki ratownictwa ekologicznego.	Jednostka ratowniczo- gaśnicza OSP Czyżew została zmodernizowana i doposażona.

3. Racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi

Celem zadania jest racjonalne gospodarowanie wodą, kopalinami i innymi zasobami naturalnymi poprzez: racjonalizację poboru wód do celów komunalnych i przemysłowych, racjonalizację wykorzystania gleb, zmniejszenie zużycia energii na potrzeby ludności i przemysłu oraz zmniejszenie wodochłonności gospodarki.

Tabela 8. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Restrukturyzacja poboru wody dla celów użytkowych, w taki sposób, aby zasoby wód podziemnych były użytkowane wyłącznie dla potrzeby ludności, jako woda do picia.	Nie podjęto działań w tym kierunku..
2.	Wpieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarce.	Dotyczy to całej gospodarki a nie tylko gminy.
3.	Wprowadzenie obowiązku umieszczenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego granic obszarów udokumentowanych i potencjalnych złóż kopalin.	Złóża kopalin na terenie gminy nie występują.

4.	Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii (energia wodna, energia pochodząca z biomasy, energia słoneczna, pompy ciepłe).	Na terenie gminy pojawiły się pojedyncze przypadki zainstalowania kolektorów słonecznych.
5.	Zmniejszenie energochłonności produkcji oraz zużycia energii na potrzeby komunalne mieszkańców gminy.	Zainstalowano żarówki energooszczędne do oświetlenia ulicznego.
6.	Budowa zbiornika wyrównawczego przewidziana na lata 2004-2006.	Wybudowano 2 zbiorniki wyrównawcze przy ujęciu wody w Rosochatem Kościelnem.

4. Działania o charakterze systemowym

4.1 Monitoring środowiska

Celem zadania jest zwiększenie zakresu informacji o stanie środowiska naturalnego, jego zagrożeniach oraz sposobach przeciwdziałania zagrożeniom poprzez doskonalenie monitoringu stanu środowiska i bioróżnorodności oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń.

Tabela 9. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – monitoring środowiska.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Rozpoznawanie i monitorowanie stanu środowiska i bioróżnorodności oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń.	Podejmowane są działania nad monitorowaniem stanu środowiska
2.	Doskonalenie systemu monitoringu jakości wód podziemnych i wielkości ich poboru na cele bytowe i gospodarcze.	Prowadzone są badania kwartalne wód podziemnych a wielkość poboru wody mierzona jest wodomierzami.
3.	Doskonalenie monitoringu zasobów i jakości wód powierzchniowych; usprawnienie i rozszerzenie zakresu monitoringu.	Monitoring zasobów i jakości wód powierzchniowych należy do właścicieli i zarządców.
4.	Wspieranie i realizacja zadań zarządcy składowiska odpadów w zakresie monitoringu	Prowadzony jest monitoring składowiska odpadów w zakresie zanieczyszczeń wód gruntowych.

4.2 Edukacja szkolna

Celem zadania jest wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy oraz poprawa komunikacji społecznej w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych gminy poprzez wspieranie działań uzupełniających system edukacji formalnej, podnoszących ekologiczną świadomość społeczności i władz lokalnych oraz przez zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści.

Tabela 10. Zestawienie realizowanych zadań krótkookresowych na lata 2004-2006 z zakresu ochrony środowiska naturalnego – Edukacja ekologiczna.

Lp.	Nazwa zadania w gminnym planie ochrony środowiska	Opis podjętych zadań
1.	Organizacja regionalnego systemu informacji o edukacji formalnej, podnoszących ekologiczną świadomość społeczności i władz lokalnych.	Zadanie to nie leży w kompetencji gminy.
2.	Uczestnictwo w szkoleniach zawodowych w zakresie prawa, zarządzani, technik ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, źródeł finansowania ochrony środowiska .	Pracownicy uczestniczą w szkoleniach związanych z ochroną środowiska.
3.	Upowszechnianie i praktyczne wdrażanie zasad „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej”	Zadanie wykonuje Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.
4.	Wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorząd gminy.	Samorząd gminy wspomaga edukację ekologiczną zgodnie z potrzebami.
5.	Wspieranie wdrażania nowoczesnych technik przyjaznych środowisku BAT (Best Available Technique)	Zadanie to nie zostało zrealizowane ze względu na brak funduszy.
6.	Edukacja ekologiczna w zakresie wprowadzania materiałów termoizolacyjnych w budownictwie, energetyce oraz zakresie wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza.	Wiadomości na temat ekologii z zakresu budownictwa pozyskiwane są w głównej mierze dzięki mediom i fachowej prasie.

5. Podsumowanie

Dokonując oceny realizacji gminnego programu ochrony środowiska należy stwierdzić, że jest on realizowany w stopniu zadawalającym. Przyjęte w programie, niektóre zadania nie leżą w kompetencji gminy albo są uzależnione od innych podmiotów działających w sferze ochrony środowiska.

Prognozuje się, że w następnych latach w ramach programu najpilniejsze zadania do realizacji to:

- skanalizowanie możliwie największej ilości gospodarstw,
- poprawa jakości wody,
- budowa nawierzchni dróg gminnych utwardzonych dywanikiem asfaltowym,
- wyposażenie wszystkich nieruchomości w pojemniki do zbierania odpadów komunalnych,
- zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Czyżew Siedliska,
- inwentaryzacja studni i szamb przydomowych.